

Секція: Економіка, організація і управління підприємством

ЖАДЬКО К.С.

д. е. н., професор,
завідувач кафедри економіки підприємств
Університету митної справи та фінансів

ФЕЩЕНКО О.М.

доцент кафедри економіки підприємств
Університету митної справи та фінансів

КОТЕНКО В.С.

магістр кафедри економіки підприємств
Університет митної справи та фінансів
м . Дніпропетровськ, Україна

РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасні реалії свідчать про те, що формування механізму розвитку економічного потенціалу промислового підприємства полягає в пошуку найбільш раціональних шляхів і способів його створення за допомогою використання досвіду, що вже мається і подолання виявлених недоліків, а також визначення необхідних заходів і функціональних розподілів працівників промислового підприємства у рамках сформованого організаційно - економічного механізму розвитку економічного потенціалу промислового підприємства [2, с. 135].

Складність виявлення вже існуючих елементів організаційно-економічного механізму розвитку економічного потенціалу промислового підприємства як цілісної системи частково обумовлена тим, що окремі його підсистеми, їх компоненти і зв'язки один з одним і з середовищем носять недостатньо певний, імовірнісний характер. Безперервний розвиток промислового підприємства, його структури, характеру взаємин між підрозділами, супроводжуване постійною трансформацією стосунків із зовнішнім середовищем не піддаються точному, детальному аналізу і плануванню [4, с. 57].

Таким чином, аналіз елементів механізму розвитку економічного потенціалу промислового підприємства повинен базуватися на теоретико-аналітичному матеріалі, оцінці зовнішніх і внутрішніх мотивах його

функціонування.

У таблиці 1 [5, с. 178], представлені основні показники економічного розвитку України. На основі представлених даних можна зробити висновок про вплив використання потенціалу держави на збільшення випуску.

Таблиця 1.

Характеристика виробничої функції

Елементи агрегованої виробничої функції	Періоди		
	2012	2013	2014
1. Темп приросту національного доходу ($\Delta Y / Y$)	0,76	0,575	0,116
2. Темп приросту трудових ресурсів ($\Delta N / N$)	-0,154	0,191	0,006
3. Темп приросту сукупного капіталу (основного і оборотного, $\Delta K / K$)	0,04	0,178	0,152
4. Темп використання загального потенціалу економіки ($\Delta T / T$)	0,79	0,39	0,022

Так, результати таблиці 1 [5, с. 56], (рисунка 1) [8, с. 278] свідчать про те, що загальне економічне зростання в період з 2012 по 2014 роки не могло компенсуватися тільки приростом праці і сукупного капіталу. На жаль, подібна тенденція триває і по теперішній час. Таким чином, спостережуваний ріст міг бути викликаний тільки використанням потенціалу держави. І хоча у функції Солоу [8, с. 153] йдеться про збільшення (приросту) усіх основних складових, в даному випадку, і особливо після кризи 2008 року, позитивне економічне зростання могло бути забезпечене тільки використанням потенціалу з причини негативного приросту зайнятих в економіці і незначного приросту сукупного капіталу промисловості.

Отже, в теорію економічного зростання і його динаміки слід внести цілком певні корективи. Розглядаючи збільшення виробничої потужності держави не лише як результат використання праці і капіталу (його приросту), але і єдиного потенціалу економіки. Тобто залежно від зовнішньоекономічної обстановки, вибраною державною стратегією розвитку, комплексом чинників попиту і пропозиції, роль держави може полягати у визначенні пріоритетності нарощування або використання наявного потенціалу.

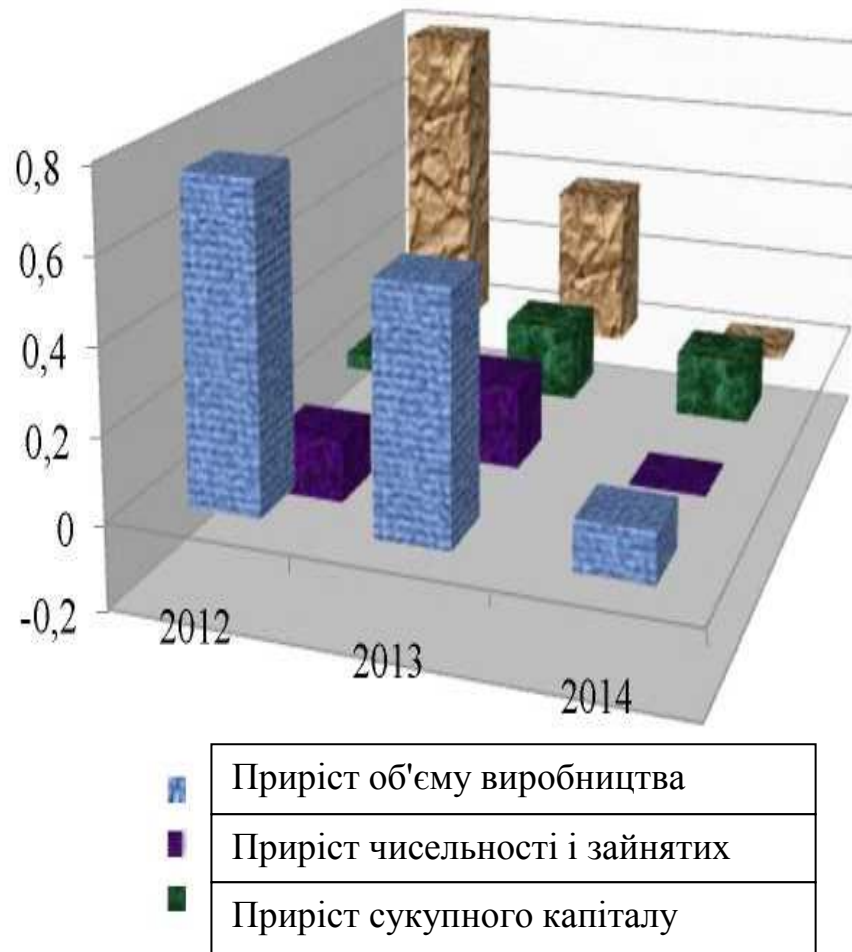

Рисунок 1. Діаграма співвідношення основних елементів виробничої функції

Згідно концепції Солоу, необхідною умовою динамічної рівноваги є ясно достатній рівень капіталоозброєності. Для її забезпечення на певному рівні необхідно, щоб питомі заощадження в кожен момент часу були повністю розподілені між чистими інвестиціями (що йдуть на приріст капіталу) і питомими реноваційними інвестиціями на оновлення капіталу [3, с. 94].

У інституціональній теорії (Т. Веблен, Д. Коммонс, У. Мітчел) функціонування найбільша увага приділяється громадським мотивам розвитку і поведінки суб'єктів економічних стосунків, а також державному регулюванню економіки. Взаємодіючи з суб'єктами зовнішнього середовища, промислове підприємство реалізує контактну-обмінну функцію за допомогою укладення договорів і контрактів. Причому

подібна взаємодія торкається не лише зовнішніх, але і внутрішніх контрактів.

Аналізуючи проблематику розвитку і виміру економічного потенціалу неможливо абстрагуватися від загальних тенденцій в економіці держави і конкретної галузі.

Розроблений методичний підхід, заснований на переосмисленні теоретичних розробок і пропозиції системи оцінки можливості формування механізму розвитку економічного потенціалу промислового підприємства припускає виділення наступних складових [6, с. 45]:

- статистичних аналіз даних по загальноекономічному розвитку;
- прогностичний аналіз можливості формування механізму розвитку промислового підприємства відповідно до оцінки потенціалу зовнішнього оточення;
- загальний аналіз напрямку розвитку на основі функціональної затребуваності промислового підприємства;
- деталізований аналіз функціонуючих елементів механізму розвитку на промисловому підприємстві.

Аналіз показав, що економіка в змозі забезпечити приріст капіталу як основного елементу економічного потенціалу в поточному періоді тільки за рахунок отриманих раніше інвестицій, проте в період з 2010 і 2013 рік спостерігався негативний приріст основного капіталу. І тільки з 2014 року приріст основного капіталу став порівнянний з вкладеними інвестиціями [7, с. 169]. А до 2016 року з'явиться незначна динаміка приросту основного капіталу, проте явно недостатня. Особливістю авторського [6, с. 46] методичного підходу, є обґрунтування взаємозв'язку і взаємозалежності економічних процесів, що протікають на макро- мезо- і мікрорівні. Звідси і найбільша ефективність механізму розвитку економічного потенціалу промислового підприємства може бути досягнута тільки за умови єдності взаємодії програмам розвитку. Роль держави може полягати у визначенні пріоритетності нарощування або використання наявного потенціалу.

Література:

1. Воронков Д.К., Погорелов Ю.С. Розвиток підприємства: управління змінами та інновацій [моногр.] / ДК.Воронков, Ю.С.Погорелов — Харків: АдВА.- 2010. - 436 с.
2. Захарченко В.И., Роль высокотехнологического комплекса в инновационном процессе / В.И. Захарченко, Н.Н. Меркулов // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління: зб. наук. праць. - Т. 11. Вип. 19 „Високотехнологічне виробництво: аспекти розвитку у трансформаційній економіці”. - Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова, 2011. - С. 8 - 18.
3. Ігнат'єва І. А. Проблеми моделювання стратегічного потенціалу промислових підприємств / Ігнат'єва І. А, В. В. Микитенко // Економічна кібернетика. Міжнародний науковий журнал - Донецьк.: ДонНУ, 2010. - № 3 - 4 (33-34). - С. 94 - 99.
4. Костусєв О. О. Конкурентна політика в Україні: [монографія] / О. О. Костусєв . - К.: КНЕУ, 2009. - 310 с.
5. Наливайко А.П. Теорія стратегії підприємства. Сучасний стан та напрямки розвитку: Монографія. - К.: КНЕУ, 2011. -227 с.
6. Сутиріна С. Визначення місця стратегічного потенціалу в управлінні підприємством / С. Сутиріна // Економіст. - 2012. - № 2. — С. 45-48.
7. Чимшит С. І. Методологічні основи аналізу потенціалу підприємства / С. І. Чимшит, Л. Д. Чалапко, І. Л. Окуневич // Вісник економічної науки України. - 2012. - № 1. — С. 169-175.
8. Ястремська О.М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засади. Наук. видання. - Харків: Вид. ХДЕУ, 2010. - 472 с.